

СЛИВЧУК Василь, здобувач вищої освіти 5 курсу магістратури на базі ОС «Молодший спеціаліст» спеціальності «Ветеринарна медицина»
Науковий керівник – **БЕТЛІНСЬКА Т.В.**, асистентка
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПРОФІЛАКТИКА ТА ЛІКУВАННЯ АСКАРОЗУ СВИНЕЙ В ГОСПОДАРСТВАХ

Аскароз завдає господарствам найбільших збитків через загибель та вимушений забій тварин, витрати на лікувально-профілактичні міроприємства та недоодержання продукції свинарства.

З метою ліквідації аскарозної інвазії свиней насамперед необхідно дотримуватись ветеринарно-санітарних та зоотехнічних правил спрямованих на створення оптимальних умов утримання поросят, їх повноцінній, збалансованій за вітамінами, макро- і мікроелементами годівлі, підтриманню чистоти в приміщеннях, своєчасному прибиранню гною з приміщень і території ферми та його біотермічному знезараженню, з послідуочим проведенням раз на квартал поточної дезінвазії 3%-розчином їдконого натрію. В зв'язку з низькою антгельмінтною ефективністю піперазину адипінату рекомендуємо використовувати його в поєднанні з антгельмінтним збором в склад якого входять листя волоського горіха (50%), трава полину (35%), суцвіття пижми (10%) та кореневище папороті (5%).

Для дегельмінтизації тварин можна використати 7,5%-левамізол, як один з найбільш ефективний з усіх випробуваних схем лікування препаратів. В зв'язку зі звиканням паразитів до них, пропонуємо впровадити у практику їх чергування в процесі використання. Перед використанням нового антгельмінтного препарату, необхідно перевіряти його терапевтичну ефективність на невеликій групі хворих тварин, а також враховувати економічну доцільність його використання.

Дегельмінтизації необхідно проводити регулярно, згідно плану ліквідації аскаридозу свиней в господарстві, обов'язково включаючи усі статево-вікові групи тварин, у тому числі свиноматок та тварин на відгодівлі. Ефективність проведеної дегельмінтизації обов'язково необхідно перевіряти гельмінтоовоскопічними методами фекалій дегельмінтованих тварин через 7 днів з моменту її проведення і при необхідності повторювати цей захід.

При спостереженні за тваринами виявили, що поросята в господарстві відстають в рості, порушена функція травного каналу: проноси, блювоту, значно знижений апетит. Тварини пригнічені, більшу частину часу лежать. Температура в межах норми. Через кілька днів з'явилися поросята з ознаками пневмонії: кашель, хрипи, утруднене дихання. На шкірі у деяких тварин з'явилися висипання, тварини лежали, відмовлялись від корму, термометрією встановили підвищення температури до 41 °С.

Попередній діагноз – аскароз свиней. Діагностувати це захворювання, та підтвердити діагноз, можна за допомогою гелмінтоовоскопічного метода (використовували метод Фюллеборна). Для цього використовували концентрований розчин повареної солі (на 1л води додали 420 г солі). Змішали 5г фекалій та 70 мл розчину солі, ретельно перемішали, і відстояли 50хв. Так як, удільна вага насиченого розчину солі 1,2, а яйця мають меншу масу, то вони спливають на його поверхню. Після цього, металеву петлею (діаметром 4мм) зняли з поверхні розчину декілька крапель, та помістили на предметне скло, накрили покривним. В виготовлених препаратах виявили наявність яєць гелмінтів. Це дало змогу підтвердити попередній діагноз – аскароз свиней.

За встановленням ефективності використання антигельмінтних засобів, було сформовано три групи тварин. Для цього 15 тварин однакових за вагою (3–4 міс.), статтю (в кожній групі 3 свинки та 2 хрячка), вагою (20–25 кг) та однаковими умовами утримання, розділили по п'ять в кожній групі.

Перед проведенням визначення ефективності атигельмінтних засобів, необхідно було визначити екстенсивність інвазії, до початку лікування. Від тварин піддослідних груп відібрали проби фекалій (5г), для гелмінтологічного дослідження. Виявлена екстенсивність інвазії становить 80–87 яєць в 5г фекалій, у всіх груп тварин.

Тваринам першої піддослідної групи задають з метою лікування альбендазол, другої групи – нілверм, а тварин третьої групи не лікували (контрольна).

Альбендазол, тваринам першої піддослідної групи, задавали індивідуально у дозі 8 мг/кг одноразово. Він діє як на статевозрілі форми, так і на мігруючих личинок. Нілверн, тваринам другої групи, вводили у вигляді 10% водного розчину, 1 мл на 10 кг, підшкірно, одноразово.

Через 14 днів після лікування, знову провели копрологічні дослідження. При цьому екстенсивність інвазії у тварин становила: в першій групі було виявлено 0–1 яйце, в другій групі виявили 24–27 яєць, що склало 20% яєць, у тварин третьої групи кількість яєць не змінилась, після лікування, у тварин першої та другої піддослідної групи ознаки захворювання зникли. Найбільш ефективним є альбендазол.

З метою ліквідації захворювання в господарствах необхідно проводити профілактичні та преімагінальні дегельмінтизації фебендазолом. Свиноматок необхідно дегельмінтизувати за місяць до опоросу, поросят – улітку вперше у віці 33–40 днів; вдруге – 50–55 днів; втретє – 90 днів; узимку вперше у віці 50–55 днів, вдруге – 90 днів. Необхідно провести дезінвазію об'єктів навколишнього середовища. Для знищення яєць гелмінтів та їхніх личинок використовували 10% гарячий розчин ксилонафту, обробляли дворазово через 30 хв., експозицію витримали 3 год. Прифермерську територію, вигульні дворики після вибрання гною перепахали та засипали вапном.